

31. "Vorið kalt".
Vorvertíðirnar 1882 - 1884.

Lýsing á lífi ungra sjómanna
fyrir 60 árum.

21 blað qto. Reykjavík, 24. okt. 1938.

Hinn 12 maí 1882 laðum
Jónsson (Hambro-Páll). Þessi
ári y höfuð, auk verra völdu
stodum of hönd í fjóra
dnum, hinn ágætasti maður
y hagnast fornuður, en mið
y ungu, þessum lítið ad
bróður minn y Péturs, ad
Guðni sagdist þu augur,
kafum í, þu við vorum
hvað hann, Anna Jónsdóttir
vita (1883) var hinni
þessi frá Póli ad
dnum, nema Páll frá
félagskap y komst í
vundarheimið

Þessum, sam við
y þu Jónsson ad Ós
vinnu Anna Fríðriks
vinnu minn Guðmundssonar
hafi þu í árinu
Hafid y í strau
en við vorum þannu
vinnu vildi þu þess
y sögdi, þannu en
Guðmundssonar
þessum, þessum sögdi,

"Verid Kalt" (Vorventistatan 1882-1884.)

Hinn 12. maí 1882 höfðum við Jón sál. bróðir minn, Pétur Jónsson, (Pési lítli), Páll Jónsson (Kambur-Páll), Þorvaldur Þorðarson frá Fráðarholti og ég; var ég þá 17. ári og hafði, auk vettan. vandræðisdrá, róið tvo vor hjá Sigurði Eyjálfsyni í Klakka-
stöðnum og Kóaid í fyrri umskiptunum: Sigurður hafði verið mér, einn og allurum
áttum, hinn ágætasti maður, ljúfur og útgötum og var auk þess einn hinn bestri
og heppnasti formaður, en mi átti ég að fara til al-öllumanna manna, Óreyndur
og ungrur, fremur lítið að manni og sjóveitum; það var því í stjólum þeirra Jóns
bróður minn og Péturs, að ég var látinn fara í þessa "úthöfð".
En mi reyndist það engin "úthöfð", heldur samhallaður seldustadur, sem við allir
hentum í, því við vorum allir ráðnir í sama skip, en Guðrún gausli Hartarson og
Kona hans, Anna Jóns dóttir í Þollagördnum áttu. Formaður okkar þetta vor og hún
næsta (1883) var hinn ágæti aðlingurinn Bjarni gausli Kolbeinsson, sem það vor
fluttið frá Þorbakshöfði að Þollagördnum. Stofnum við, engin okkar, róið hjó þorunum
áttu, nema Páll frá Kambur. Þann ég vilja að því séðar, að so þjá frá því, hvers þonar
félagsstærp ég komst í við þessa menn alla og fleiri í hinum allkunnna gæða- og
sundurheimsli Þollagördaljónum.

Þaginn, sem við höfðum af stöð, um 11. h síðdegis, í norðanhelmu, fórum við
yfir Ólvasá að Ósreyrarnesi. Ferjumennirnir voru: Þorbjall gausli Jónsson, afi
sér áinn fróskiljungsstærp, og Fugileif Síunars dóttir, sem síðar varð kona Einars
vinnar minn Guðmundssonar smids að Þorbakshöfði. Þann ég vel, hversu þéttlegra Fugi-
leif hótt í árinna við yfir ána og hve vel hún hélt í við þorbak gausla, þótt hún réri á
Kulid og á strannum í svo miklum vindi og með kortum útfalli (flóð var þó um nokkurl
en við vorum þarna í flóð 11. 5. höfðum höfund í Þorbakum - Pési var því hjó ordinn), en
svo vildi Þorbjall þó ekki hafa þetta: Ad hún réri bálbordsmögum og varð Fugileif að ráða því,
og sagði: "Hann er eldri maður og línsari en ég, sem er rétt til þess að hlífa þorunum!"
Einhverin okkar - þó ekki ég - bndist til að fara undir "hjá þeim", en við það var ekki
Kunandi. Þorbjall sagði: "Þó þú sést yngri og af þú vill þú nári en við, ég er ekki viss um"

ad fínd requirit frantsveigarinn vid ána hénna en vid, enda erum við henni vaxari og fívi,
ad róa undir öðrum, en láta ekkis aðra róa undir öðrum. Þó þú aðrir ad yfthver sjálfum
- og leit til Péturs - ad setja bátinn rétt!"

Cristian frá Ámí fannst mér gangurinn þungur íd Hafnarsteind. Því Gljárnar voru eigi
Kornnar úr sjó og leupum við hjá Símoni gamla Einarsyni í Straumshjálöngu ^{dóttur} g
haus Margrétu, en var fyrir búi haus og þar náttudum við öðrum allir, nema Páll og Þorvaldur,
en héldu ad Hrauni, til Guðrúnar Magnúsdóttur. Þad var górnul veija, ad náttu sig, jafu vel báðar
leidi, ef svo stóð á, ad Straumshjálöngu, en manna frá Syðra Selí voru í Sudurfangdum, ad á grasa-
spalli. Símon átti mög börn, alls 14, en misti 10 þeirra í ostkuskiði; úr voru þar son, Margrét,
Herdis og Símon yngri, ad mig minni og þótt Símon gamli vori, ad því er vírtist, fatalaus meður,
voru við öðrum jafnan ágetar og sjálfast ad vitu þótt enginn utungvæði vori greiðtur:
þad var ekkis veija þá, ad minnast nátt í þá hluti, jafu vel þótt margir vori samau og þyrftu
margt með, en vitaulega notudum við votti öðrum þar sem amarróðar áferð álojum, en
þadum vóði klaffi, mjólti afl. hjá greiðgjafnum. Þinnu voru hénna og þótt hálv, fólkið glott,
hátt og sadid.

Þósta dag gangum við sudur og fótum um Ólafsstærd, undan norðan vörði Róigu hlíð,
yfir Múttla- og Lambafells-hraun, vestrar ad Bláfjallum og í Jósefsdal. Var þá allur
hvassara vædur og norðri, en daginn áður, engau vatnsdropa ad fjúna þýr en sudur í Fótllu-
vatnum og Þorvotnum var hveljandi alla þessa leid. Ad fjúna vatni þá, var samtróttid líf-
gjaf fyrir öðrum alla.

Þó þú svo ekkis of fædum öðrum þýr en við Kornnum undur ad Artd, til Eykeifs Einarssonar
og Kornn þaus, Margrétar Pétursdóttur. Þau höfðu vörud landsætar foderminis og búið ad Eyðlo-
stadaðoti í Vellingsholti þrlappi, en fæði minni átti þad kot. Þau fólu á móti öðrum með opu-
num örmum og stóðum við þer við um 2 M. fjúna. Sudur ad Ballagóðnum Kornnum við
M. 9 um hooldið og hitnum vóðhilslogan og framur skrípinu Karl - ad mér þótti - framau
undir Gójarvöggnum, en dag sudur þar til vóðvur. Vid heilsudum Karlinum og vord sj nýgg
híssu í því, en mér var sagt, ad þetta vori húsbóndinn!" Hann fór öðrum gladlega og sagdi:

"En þetta drengurinn, sem heitir Páll (D. fadir minn) ætlar að lata kóa héra í vor?"
Samfundsmanninn minn skvadar, "jó" við því, en þó heldur dæfþloja.

Enn þá hefur sá síðan að mér einn og kálfi vðri stotid og spurdi bláðlega: "Hvort er þú gamall, drengur minn?"

"Eg er 16 ára," sagði ég og hugaði sem svo: Honum líst líklega ekki tæfur á mig, en mér líst á hann!

Í því líti kemur drengurinn einn til okkar úr á hláid, tæfur um hönd gamla manns, hjúfrar eig uppi að honum gótt og elskent annað og á en einn; hann hófði stáðugt á mig og sakleysid, indispotkinu og híd blída gómallega augu að hann hefur mig svo, að ég tók nauðast eftir öðru en honum. Mér flaug þá í hug þetta: Ekki getur þessi Karl verið fadir svoa fállega barns, en ég þadpi, því gamli mannum var að líða þess, að við leyfum og okkur þokana og taladi hann miltid við þá á meðan, um þann tíma; Því þú svo vel að ganga í lóinu og lét. hús mánurinn vísu góður til soðuherbergis yðhar; þad er héra á loftinu, en þú, hóttur minn - þad var fállegi drengurinn - lofar drengurinn þess arna - og leit til mín - að sofa hjá þú í nótt, eða viltu þad ekki?"

"Já," sagði drengurinn og virtist hann verða gláður við, og ein fállegi í minni augum en áður.

"Jaja," sagði gamli mannum, tók í hönd mína og sagði: "Hann er einn af ungum og smár, hann hóttur minn. til þess að róa með yðrum, en ef ég lít rétt til, spái ég því, að þú verðid bráðlega jódin vinur, sem leitid hvort annan reppi, flógar þú, jóu líti, er í landi," og svo stópaðist þessi ein kemilogi gamli mannum, en mí elstulogi, inn í lóinu á undan okkur, stelli - hlóandi og kalladi mín: "Anna mín, Anna mín! Því er þú minn, þetta er að auðtan!"

"Hverjir, svo sem?" var sagt hvellum kóssi í móti. "Þú, há seturinn hans Þjarna!"

"Já, láttu þá setjast inn; ég kem bráðum!" var soand, heldur stúttaralega, lét þú sem hér vðri ekki um neinu stó vidbrátt að það þótt há setur hans Þjarna vðri minn.

Eg hugaði með mér: Þetta er líklega einhver vargur, þessi stæling, en svo flaug hugur min til drengsins, sem ég átti að sofa hjá um nóttina: Þad getur ekki verið að hún sé vargur af hún á eitthvæð í þessum indel. þilti; hann vðri þá ekki svoa elstulogi.

Elshert hófundurinn á samau, órangurinn og í, en við athugið þess hóor annan í skóli
 og King, hálf-ferinn og hóyðinn hóorinn mátti of þeir sem "hinn" voru að maza samau,
 maza kona ein kemur inn og segir: "Fyrirgefðu, að ég lét yður líða eftir mér; ég var að
 fast við leggi þuoft í bleyti og komid þid in allir selir og blessaðir!" Þú hóf þú
 af sér þer augum, leit á mig og sagdi: "Er þessi draugur með yður? Hvar er hann að fara?"
 "Já, hann á að verða með alþrum heima í vor; það er sonur hans Páls í Sel. og þessi
 maður er bróðir hans; þeir heita báðir Jón" sagdi Páll frá Kaumbi og hóf upp
 barminn og rétti að hönnuinn.

Hvar er þetta? Taktu þú þá í nefid? Hinn er líklega auginn, vargur... og úr lík þess
 leitli, fallozi draugurinn hit kemur! ... Alti þú sígi hann? Þú, þú er of gómsel
 hit þess... Hér leit annars vel á hönnu... Hinn er líklega auginn, vargur - Þú
 raki hver þessurinn aðra maza kona þú hit min, strauk mér um vangaum og sagdi:
 "Höndu blessaður, draugurinn!" Síðan snéri þú sér að falloza draugurinn og sagdi:
 "Þarna fóðin félaga, kaffur minn, hit að leika þér með í vor meðan hann er eltri á
 sjónum. Haldurinn eltri að yður hönnu semiloga samau?"
 "Já," sagdi fallozi draugurinn gúni var einn og allur ferinnis-ísinn góðum og
 leitinn þyrfti á einu augna brogdi:

Enn hvar þetta er elsturlagt fólk! Þessu í, og það vart sem elsturloga síðer.

Hóoldid frá svo í það "að þú um þetta i bárdyrloftum", og þeir fóru svo að
 hátt, um 11. hálf-tú, en í og hóttu háttum litlu síðar og hófundurinn hóf samau,
 þú í var þessu og þaradur eftir ferdalagid og svo var í hálf-lasinn vegna eás-
 unda af afriþum á hönnu, eftir maddaundringum um daginn. Þú spáði í
 loft, hvort hann vori sonur þjónanna, hórsu gamall hann vori og hórsu
 margt fólk vori á heimilum o.s.frv.

Hann sagdi: "Gómlu þjónurinn er afi minn og anna, heita þou Ernar Hjartarsen
 og Anna Jóns dóttir. Þadur minn drulluadi áður en í faldid, en móðir mín, sem þú
 heita, dóttir þjónanna, er gift kona og búsett norður í Hinn vopur sjótu. Eg er úr

Í Ára aðaltri. Hér er einnig stúlka lítil eitt eldri, er heitir Anna Regodina Rego-
goldsdóttir og miðis heimas, Soffía, er dóttir hans afa míns. Anna var meðhált nýjg.

Samundagurinn 14. maí rann upp, bjartur og fagur, en svo kaldur og ómulegur, að
í þessum og vinnu var elti úr ís þessum farandi: Þóstrandi norðan bátavíðri, með frosti
mudan farna uott og fram eftir degi. Vér allir, Auðstauberannir, þóttum, inn í "Vell"
þ.e. Þefjavítu, laust eftir dagmatin; stundum sumir okkar til keitjunnar - en elti hafði
sjá þó næmum áhrifum í þeir og þeir fangad elti - , aðrir þessu að, þinnu meiri" og útoeygo sér
eitt hvort til vossins, en sjá þó úndur í "Þryggjuhús", sem stöð og stendur enn gegnt
Aðalströti niður við sjóinn. Það hús er málverkunarhús Jóhann & Ólafs. Þar stöð ég
svo að sjá allan daginn og var þar þó engin blýandi að þinnu, þó norðan gesturinn
eða réttara sagt, norðan bátavíðri stöð í gegnum húsid; þar var að vísu stéinþallur
notkur fyrir þessu opi að norðan, en sjóttinn stóll óbrottinn í þallinum og soðadist
inn og úr um opið. Engin var þar þryggja, en þallurinn var fyrir allri norður hlíð
húsins, frá austri til vesturs. Engan mann þekkti ég, sem fangad þann um daginn, en
þeir voru margir og stöðu löstin lengi við þó þeim var flestum kalt, einn og mér, en
þú hafdist ég svo lengi við á þessum stöð, að mér þótti gaman að sjá alla þessa ó-
kunnun meiri, spyrja þá hetti og heyrja, hvort þeir voru að ströfa um. Síðan um vord
þomst ég að rann um, að flestin þeir er sjá þomst í þessum við þannum dag og þanna í
Þryggjuhúsinu, voru eldri, aðrir en voru eldri meiri lauk og þessu sjá að þó síðan.
Það sem mesta athygli mína vatti þannum dag var það, að þessu meiri, annar roðinn,
en þinn meiri, stóðu lengi saman um það, hvort þóttum veri að krinda úr báti
og róa með þessu mannum úr í Víðey, þó þar átti þann þessu og vildi fyrir þessu
um þomst úr fangad. Eldri meiri, sem var Edilou Þrússon stépsstjóri, stóldi
þú líti þessu með öllu áhrifandi og meitadi með öllu að þessu meiri þessu til þess.
Þú meiri var Ólafur Stephensen frá Víðey, en síðan vord þessu þomst; var
þann þessu stóll" og þessu meiri á þessu þessu, en Edilou þessu það

6.

ógerloft með allri, einu og áður en soft, enda fengu hann auga vænt til þess að fara
með þeim, eða vori ódrögur og því síður síðandi. Ferðalag þeirra fórst því fyrir að því
sínu.

Maður einn, Ólafur að nafni (nefndur "Óli Þoggi", minni minn) komst ég í þessum við þá
með daginu, var hann fjögur og fjórum mínum og fróddi mig um margt: hófu og heimili fjölda
mannna er þanna bar að, en hann sá ég ekki eftir því hann dó um völd. Þótt ég eigi
viti það með vissu, grunar mig að sonur hans, er einnig nafni heitir Ólafur, hafi
farist af fjölskipinu Tugvari 7. April 1906 - En þessum dagnum áður, hinn 5. April
dauðstígi "Fallegi drögurinn minn", Róður sál. Róðsson -

Þorverðinn 1882 og vandrátta þá var svo ómöglegt, að henni er oramaust með að lýsa:
Hafisinn lagdist að landinu þá um lokaleyfð; í Þorðurlandi var þinn eigi; kleypt
úr úr hinni fyrri en 17. Júní og bundnar um eftir þessum mánuðum síðar, 20. September.
Hárdindin og ein þessum sandfötlid í Þingvallasýttu þetta vor, var mörgum lengi í
minni; afli hér syðra var lítill og ríri: Við fengum top 200 til hlutar um völd,
mesta restara fjötu og ofan í þetta stömun svo mústingarnir, sem bárust hringad
til landsins 2. maí þetta ár. Hér í Þingvallabáti dóu um da yfir 150 manneskjör
af þessum völdum. Enginn óttar félags fengum þó veldi þessa fyrri en síðustu veldum
því vordaríðarlotum (24. Júní) né vord fengit haldinn af henni, en margar hennar bær-
nu við allri, einu og flestvi þeir en hann fengu en lifdu þó of, sem lýstu sér í marga-
leygi miltu og doda allt sumarið. Líd veldin var svo vög við öðrum, stöfadi af því, að
við nutum hinar í gottustu aðhlymringar í heimili þeirra Einars og Þorri í Þollagóðum:
Allt var gætt, sem hringloft og höft var að gera til þess að öðrum lídi vel og störu þó - sem
bætur þó - enginn dætur náloft öðrum og engin meðal sömmu við. Það var mjálþinn,
sem við vordumst á og hinar mjálþinn hendur góðakomunnar, Þorri gómtu í Þollagóðum,
sem því allri hve vel við stöppum veldur því stöðsemdarþá, sem veldin var.
Mústingur höfdu eigi gengið hér frá því 1846 og fengu þeir, sem náð höfdu þá á aldri eigi

viki þessa vorið 1882. Aug mínir að Pétur Jónsson, sem foddur var 16. marj 1845, hafi þó eigi
fengið veittina, né heldur Kaups Fall. Þeir hafi fengið hann 1846 og þó einir stoppið af
opþætt félögnum. vorið 1882.

Formaður opþætt, Bjarni sál. Kolbeinnur sonur vandrúsmáðurinn í Ballagörðnum fletta vor,
var hann einn þinn á gætasti aðlingsmáður einn helgi konur í kynni við, en hann átti einn
sátt að einn í þessum árum og einn þá um vorið þó kona hans, þrjár í félaga dóttir
- systir Péturs félaga sinna - var þó að stálja við hann, eftir lang og átrétt hjónaband. Hafi þó
þó Arninn þó Arninn sonur, sem konur seppi milli þeirra. Hann var sonur Guðrúnar - fremur en Sig-
rúnar Hjálmar dóttur (Þóru Hjálmar), sem opþætt þessa vörn, þó er þó Arninn, þar með
hennar vildi eigi meðganga son sinn, yngri þó Arninn.

"Þú þó hlakkar þúgur minn, hann þótt hlakki vinda,
að þennan hlakki í þó Arninn, þó að stálki um mándinn."

Bjarni Kolbeinnur sonur átti dóttur fjóra: 1. Málfrídi, konu Jakob Sveinssonar í Selli, þau
voru foreldrar Bjarna laknis í Hafnarfirði. 2. Guðrún, konu Þorsteins Jónssonar jarðsunds,
þau ein foreldrar Ásgeir, Bjarna o.fl. barna, og 3. Ólafía, en geffið stómsmíði einn
hér í lóð, en sem óg manni eigi hvar heitir og er hann þó alþekktur. Ólafía var þó barn
að aldri og féll Bjarna einn þingast að verða að stálja sig við hann. Málfríður var
þó gefið, og Guðrún konur að gefningu. Bjarni sagði mér, að afi sinn (níðursæðir?) hafi verið
Jón, en nefndur var "Lárgjótla" og þótti Bjarna einn verðing að þó: Jón Lárgjótla
var eigetur formáður, áróðinn og hugaður vel. En hann var sagt, að eitt sinn, en hann
var að kona af þó mid fódur sinnur, í mannsþáðavæðri miltu, og þó stleipi hoolfo stannur
þó hafi hann stállad til fódur sinn og sagt í þarna hleypfi einn úr hlafnum þó þó.

Til merkis um það, hvaru ráðvandiur Bjarni Kolbeinnur sonur var, vil óg geta þess, að óg þó það
af til hann, sem óg helgi þó þó ádra formáður gera, þótt vandadur manni vör - en þó óðrum
hér óg aldri - að þó þó lóðin hlakkið samann og fíðum var í lóð hris, en einninn í lóð
Bjarna, þó þó hann fíðum, sem var að stálja af, og hlakki konur vandlega í óngulinn

í lóð þess en flest höfði saman við lóð Þjarna, og var hann í vafa um hvor fírtíun átti, lét hann haldur
 fírtíu af sínu eigin lóð, en að lóða hinni í meiri við missa. Þannig var það og í stíffi velli, að hann gætti
 ávallt vandlega að fírtíu, að hann eigið, "kast" var eigi gildara að vortu en að tólu en annars. Tóð hann fírtíu oft
 í állu, til ords og óðis, var að d'á mæru verð. Hann var gláður og fýður í laund fómaltur en fírtíunir stárandi
 skemmtilegur og fýður. Hann var formáður minni þetta vor og híd uoða (1883), en árið eftir, 1884, var Þjarni þótt ári-
 sm, bróðir Ólafs að háljarbotnum, formáður minni, en of allt öðru sanda hús: Veislu eiyður nýj og ókóruinu.
 Hæinu tilisfólkið í Þollagórdum var þetta árið 1882: Einar Hjartarsen 62 ára, Anna Sírusdóttir 53 ára, Einar, sonur
 þeirra 28 ára, Kristín Póladóttir 27 ára (hún varð síðan kona hans, og þau foreldrar fírtíu Þjarna, konu kunnur sínu); Róffur
 Róffsson 18 ára (f. 13. Okt. 1870), Anna Róppaldína Rósdóttir 13 ára, Sveinn Þudrunsdóttir v. m. 30 ára og Sigríður f. 1. 25 ára
 Anna Róppaldína gættit fírtíu Sírus og fírtíu þau leugi í Þollagórdum. Þá fírtíu minni, en þó er d'áru fírtíu nokkur.
 Einar yngri var formáður fírtíu öðru stíppi fýður síns, en Þjarni Kolbeins son var húsmaður í Þollagórdum fírtíu
 árið, en v. m. Einars gættit 1883, síðan fírtíu hann í húsmanntu að Þollagórdum, en Þjarni þótt árið v. m.
 (1884) og Róppaldína Ólafsdóttir v. kona 39 ára. Sá og hana hár í 60 árum fírtíu nokkurum árum, í lóðum í Raugar.
 Þá var og (1884) v. m. þau Gunnar Hallgr. Sírusson 21 ára og lausama. Þóttur þótt árið 41 ára. Hafi eigi síð hann síðan.
 Þá fírtíu Róffur vinar minni höfði öru/öru síðan í hár 2. febr. sama árið og Róffur síns hár fýðist, en míoðir Róffur,
 fýður, 22. ára var dóttir Einars og Þjarna og gættit Þudrunsdóttir bróður Ána í Raugar. Róppald, fírtíu Þjarna yngri
 var frá Hvannu hól, Haldórs son, og öru síðan 26. Okt. 1869, 48 ára ári áður en Róffur fýðist; þau voru systur börn,
 Róffur yngri og Anna yngri gættit gættit afi þeirra og eggja, en Anna kona hans Anna Róffur. Mátti minni þessi börn vorja, að
 þau voru minni árlaus: Þótt míoðir fýður síns fírtíu stárandi, en þau voru þau í foreldri húsnum, húsnum Góttu.
 Vorið 1883 var Þótturinnur Þótturson frá fírtíu ar/öru að lóða minni þótt í lóða stólaunum. Fírtíu hann var aldó vinnu Einars
 gættit og vildi lóða son síns nýjta uoðis í Þollagórdum míoðir hann lóði minni þótt. Eg/öru fírtíu fírtíu lóðu
 fírtíu vel og vorum við bókta vinnu alla híd síðan. Hann var ágóðinmaður meoði, síttíuþingur og gláður; húsmaði og
 hann oft í Róffur og við vorum leugi stíktíu fírtíu í Odd-Þollagórdum.
 Máoðir húsmaði Þjarna Kolbeinssonar og minni of stíktíu minni minni var maður einu, en fírtíu hús, Róppaldína son, bróðir
 Þjarna, en var í fírtíu hús, fírtíu þingur, kona fírtíu gættit ársmaði sonar frá fírtíu, bróður Einars, en lóði fírtíu vögrinn
 beina lóði upp og síðan húsmaði, einstíu húsmaði húsmaði, sem ein síttíu míoðir fírtíu nokkur vögrinn minni; fírtíu öfti
 minni þingur fírtíu bróður en var v. m. í fírtíu minni of systur, en fírtíu hús, v. kona í fírtíu. Þau voru öfti öfti og
 Hjartarsen, en minni þau varð og síttíu síðan, minni minni fírtíu, að hann fírtíu míoðir í fírtíu fírtíu gláðinna
 maður og stíktíu þingur; hann var míoðir húsmaði minni hús og átti m. a. fírtíu míoðir húsmaði, húsmaði að lóði.

Eg hefði fengið dælitid við að stæra stafi í hæ, s.d. á nafu stjöld stjafa systra, og bændur
 Gista að grafa í bær hans og hann vildi gefa konunni nafu. Þisti fór í smidju til Þor-
 grims n. l. en hann mun að velja nafu og ákvað hann að bændurinn stjafa heiti „Albers“
 Sagði Þorgrimmur að nafu vori latu estri og stjöldi „kvitur“. En svo var þanna og annar kóba-
 madur, á stjafi Einars yngri, en Þorður hét Þorsteinsson. Hann vildi gjarnan láta mig grafa
 nafu í bær sinn, en hann var döttur að lit, og vildi Þorgrimmur konunni nafu „Peró“,
 en hann sagði að einnig vori latu estri nafu og stjöldi svartur. Þegar Þorður Þorstein-
 seyrdi fjötta Peró-nafu, kvadst hann „eigi vilja ávinda bær sinn með nafni muðer-
 mordinnigjans og vitförringis Peró“. Eg gróf því nafu „Albers“ í bær Gista, en losnaði
 við Peró-nafu í bær Þorðar. Þisti Kappasíunsson var ottadur af Njálarnesi, en komst
 austur á Njósá fjord.

Hásetar Þjáma lóði fessi voru voru fessi:

Við bróðurinn, Jón eldri Pálsson og ég, Þisti Kappasíunsson, Hauks-Fáll, Fridrik Víku-
 lánsson frá Hauvi í Gaulverja bæjarhreppi, Þorvædur Þorðarson frá Tradarholti og svo for-
 mannrinn, ada Talls. Þorvædur var bróðir Halgerðar í Kolvidarhóli og víð systkyns kyni.
 Jón bróðir minn var annað stjafu og hafði engan fríd í sínum línum, nema hann
 hefði byssuna hjá sér. Hann átti margar byssur og staut í þynni og af fjöllum, setum
 og hnísum. Fólfrú var oft með konunni í yngri árinu og einnig á gófum stotmadur. Eg
 var beinlínis kreddur við byssur.

Þú stóð svo á, vorid 1883, að byssa Jón var í launa sessi. Hann fór því um allt Seltjarnar
 nes, sunnudag einn, til fess að fá sér lánaða byssu og stjafa hana loka í Njálarnesi.
 Þaginn eftir var ágott stjovdur, stillitoyr og blida; var því roid til Svíds um ríðhins, lóðin
 lóyd í Fláshardinn og til vesturs; en í meðan lóðin var lóyd, bad Jón Þorvædur að
 klada fyrir sig byssuna. Því voru báðir í barba stötu, Jón réri lét lóðina en Þor-
 vædur eltri, heldur sat hann fram í barba og klóð byssuna þar. Þegar lóðin var
 að leggja lóðina, flutti Jón sig aftur á ^{stot} blíðu og bad manni handlauga sér byssuna
 þangað. Formannurinn og ég sátum á bitannum og mi var tekið til að egna fyrir

* Sveinn Guðmundsson blóði var með kóba Þjáma, svo og Þóskulinn (Þjó) í stad Gísta bær og Njálarnesi. En
 um síðar árið 1880.

ritu. of máva", sem nú flykkast að agninn í hugarfali. Jón midadi byssunni of stöðvæð af, en er úd var leidd, sá elsti í andlit hans fyrir þundurreykt, bláid steyndi úr einni haus og mósun og manni etldu að verða höndum sínum að handsamu hann, áður en hann félli úr-
 byrdis, söttum svims. af höggum, sem hann félt af byssusteffinu, en þær einu hélt hann eftir í höndunum. Þysson hlappid þlaupari niður langt frá báttinum, stöðvæðun-
 áðurinn ("spallistúf") og naglar úr hönum, þetta út um allan báttinn, jáfuvel fram í barka; var það mesta mildi, að eigi steyldi verða stórstýp að þessu. Þeir voru alla greys ótti mistill of fornaðurinn, Þjarni gamli. Kolbeinnson sat einn of steyni kostunn. Þegar hann hafði átt að sig á þessu öllu og sá, að Jóni væri eigi neitt veru-
 legt að meini, sagði hann: "Eldi sé lof, að elhent slys væri af þessu, en hér eftir skal ég elsti leyfa neinum að hafa byssu um hönd á stépi, sem ég ræð fyrir".

Þorvædur Þórðarson hafði hláid byssuna meira en "þver handar stöti", þrátt fyrir það, að Jón tók það fram úd hann, um leid og hann rétti að hönum byssunni, að hann mætti elsti hláda hana meira en tvöggja-til þrjúggja-fingrastöti. Þyssonna væri Jón að borgu eigandannum með 20 Krónum, þótt hún væri gamall ryðhálstur.

Sá galli var í Kambs Táli, að hann var strýkfeldur mjög og að hann væri svo "vitlaus úd vinnu", að hann vissi elsti hvor hann var staddur né úd hvoru eða um hvað hann talaði. Hann hafði verið, í tíu" allan sumardaginn, og sat þá úti í hlauð-
 forarbarinn, bati úd báttinn, með stau hléta dagsins, með fatuma niðri í fossinni. Þar leidd hann svo vel, að hann léti úd hvoru sínu finger og steyfadi ósteypin úd úd þá sem hann væri vinnuð vera ýmist í bændaglinum niðri í fossinni. Óða vðri þar á hreppstillafrundi; hann sagði aft m. a.: "Þarna féll hann Værdi (Þorvædur) í Bær, fyrir hönum Manga í Hjáleigninni (Magnúsi í meðalholthórhjáleigu); það er von, eða hvað vill hann Værdi á móti hönum Manga, þessi hann setti höttur (Þorvædur var afarinn vaxti, bróðir Erl. Magnússonar gullsmíðs), sem stæundur elsti úd úd hnefa. - En svo þennur nú þarna annar í móti Manga, það er svæitunni minni, Þósti (Hallgrímsson) í Kols holti (Fóðis Magnúus lajroplustjóinn) og fyrir hönum stæundur Magnús elsti laugi, þótt elsti var hann

Gisti minn leugi að snúa hann Jakob í Skáldevíðnum (Eiríksson, sem var í Hofstöðnum í Acftanesi) niður hérau uppi í Ásumum, þegar Jakob athladi að róa hann. "Soona vit-
legsisldlu lét Þáll ganga lauga leugi og var ósigulegt að þöpa honum í burtu frá þess-
nu stad. Þaginn eftir rérum við, og var Þáll einn drukkinn og udrífró honum,
að hann velti bátinum minn of þelli sjálfur í sjóinn: Hann þóttiist vera fara uppi Kjúlu-
sum í Hróarsholti til að hringja til messu (hann hafði hringt þar stundum) og steig
áðrum foti útbyrdis; hélt hann þá að hann væri að stíga upp stíga þessum og af elsti
hefði náðst í hann á sama augnabliki hefði hann fallid útbyrdis, en við það, að
stjarna við hann, og 2 eða 3 fóru út í sama bótid, hallaðist Cæpurnus svo, að hann
hálfþykti af sjó. Formaðurinn vildi snúa aftur, en Þáll var bændinn og lagður fram
í burtu bótinn; þar svo af hann allan ródurinn þann.

Þriðjudaginn 18. maí farið í birtiförum úr Brynjaldsvoja og þótti mér það langur
ródur, þó þá var veður orðið semiloga gott, en svo lýgnt, að eigi væri siglt á móti vindi
og Stránni, enda var norðaustan hæl þá um morguninn og langt frá á dag. Þeirri færi
komum við að þrandastöðnum, óðnum Brynjalds á og Skóðnum Þárdarhelli. Eiríkið,
heinn að bótinn, var að þá keypta niðri og helzt stýr, en það þungum við elsti. Þegar
stelfistur var í Brynjaldsvoji, báturinn (semnum þar) hladdid svo, að flaut mid listu, en
er síður í fjordum kom var kominn svo mikill sjór og vindur í Kollaferdi, að við myndum
að lenda í Hjárannsholti og létta á bátinum og leggja hémur til þriðjung hleðstunnar þar
upps. Þóðinn þar, hét Sigurður Sigurðsson, gamall vinur Einaris gauls í Þollagóðnum.
Þengum við þar allis noga niðri og Hoffi. Heimkomum var ágt. Síðar um völd var
svo farið að selja skelina, sem upps var högd í Hjárannsholti, en sömum þess, að
þá com mistingarnir fannur að herra um stund og að Þjarni Kolbeinsson væri að
lána tvo menn af skipi sínu til Einaris yngri, comur við að einu fimu, sem farið gátu.

Sunnudagsnóttina 4. júní brögðum við öllum úr. Þyri við Þorvog og fundum þar noga
skel til viðbótar þeirri, en eftir var skelin í Hjárannsholti fyr um völd. En er heinn
kom, com þá Eiríki Hapraséusson og Þorvaldur Þórðarson, sem láu áin höfðu veind

Einari yngri, orduin veikin of mistlingunum. Þósdaga ríðum við fót fimm í bátum, en bráðlega tók lidinn að falla svo, að ekki vand haldið úti lengur. Vertíðin varð ríf of allri stíldunni við í lokin, 22. Júní, lastvöðunir og drögst þá hver heim til síns, sem komist gáf, niðvöðunir. Við vorum þrjú daga með að komast í Þessjálts austur að Stokkseyri of þóttust manni okkur ^{úr} helju heimt hafa. Veikin kom ekki eystra fyr en síðar of var þar eigi jafu-mannshöfð sam eystra. Þar hún þar fram eftir öllu sumari of þrjú dögum við heystkapinn. Sumarið, minni mig að vori kosu samt, en haustið gótt.

Frá síðan samvistavori minni með Þjarnu Kolbeinsdóttur man of fát að græna. Skipsloftin var óbreytt frá hinu fyrri vori. Síðan voru fórnir við einuig gangandi með þjórn okkur í bálinni of gangum yfir Ráðastæð Hófosunnudag allan of annan dag Hófosunnudag. Víð síðar eða svo fórnir við í bæti fjöru inn í Kvalfjörð of var það ekki lögnid, sem lofti okkur, heldur hvasvæðri of landsvæðri, svo að siglt var inn eftir með einu sepli of fottu. Við komumst inn í Eyri, lidinn þar notu fjöru, en fundum engu stæð. En nóttin lagum við í geyðhæðri Eyra-mótinn of höfðunni höld of vot seplis fyrri ábreidni, of var það höld nótt, svo höld, að ég hefði aldrei lifað aðra eins. Góðert var til aðhita sé á nema það „á berja sé“ of klappi of brista sig eins of rakti undan rossi. Þótt manni séu stæim klæddir frá hvítfli til ilja, en enginn þurr þvæðni í þeim, jníst söttum soita eftir langum of sefidan höðun, eða þess, að stæimklæðin draga vatni of veltjast svo, að engu er léttara en að léttabelgur, en engin stæim séu til hleðdar. Sé siglt eða árar lagðar upp litlu stund, sakti Hvalokrollurinn að manni mig of bráðlega of ofkast á viðhæðanlogun stjálfli, nema því að einu að höf sé að hreyfa sig, klappa manni of berja sé, eins of áður er sagt. Þetta völdist ekki vera nein seldar af sjómannsinn, en þó er nauðugt höf að hrepa séu stæimklæðri of höltari vinnu, en sjómannsinn, jafuvel á árabáttum, þar sem mest er sefid of árnýslan, notu sem daga.

Af Eyriinn við Raxvog varð að léta lengra inn eftir ferdinum til þess að ná í stæð, en

mosta flara fót einnig til ósýktis, því mið skall á svo mikilvæðum ástandi að sjór var alls
eigi vordlogur, né drögur á árinu, enda er svo svípsótt þar inn frá, að sjórinn stöfver, eins
og lausanijóll. Ferðinni var heitið inn í Hvannusvík og lofs laf af stáð af Eyrimni epps
úr nóni. Stordan úd Þagruvalla-háls var sepli sprýtt út, en eftir nokkrar mínútur völd
að falla það niður aftur. Sigldi þá hjó okkur áttæringur af Álftanesi, er Enos hét, en
hann völd einnig að fella seplid um leið og við. Þóttum við svo með landi inn í Víðisvík.

Þegar þangað kom voru þar mörg stípa stöðir, all þeir og þó þar hafi fell af aðkomandi
fólki; aðeins eitt hús stóð á hinni í stöðinni vörðvæðt vera átt og óbyggð, en þar voru
töfnuneyklar einn hór og þar í þaki, hús gólfid reinnandi blautt og fullt af fadi, sem
mið var eins og fer eða óinokkadur flór.

Þangað höfðum við undan ógæðlegasta slóðdrögum og mið bestuð svo margir menn
við í hópinu, að við urðum þarna alls 34 menn. Þau sjá þar eftir kvæmum mönnum sér-
stakra, sem sjá þessu að austan og völd höfðu. Stóðsvepi (hjá Þarði Þidóttisyni) og
lágur þeir ystir alls, út við dyg; það voru þeir Þjarni loda og Þorvæður nætthlifa og
kom þeim eila samman um lofurnið, enda voru þeir svo setta þarna, að hversá, er út
eða inn færufti að ganga, völd að ganga í þeim og yfir þá. Við þetta urðu þeir samtaka um
að völd það völdnam og voru við áttodningum, sem ein var til, en það var að bolva og
ragna, stöðumast, opa og veina. En það urðuð!

Húsið loks víðalega eins og þess og lágur allir menn í boðum sínum, sér svangir og illi
kapdir, enginn vatgur söpi var til og naumast höfð að fá sér beto, söfnum þess hvel
vatnið stregandi niður um þakid. Nóttað leið svo, að sjá held að enginn, sem þar var,
hafi fæst blund. Að nota næturfrósmu þá, kom enginn til hugar, en dögur eftir var
komid bozta völdur og var þá farið inn í Hvannusvík (fró Hvannu). Þar var þá svo mikil og
góð stæð, að allir fylltu fót sín í hálfri fjöru og lofdu af stáð heimleidis í snöppum
austanvindi. Þegar við komum fram í motti úd Andsey (eða Andrésay) völdanverð við
Þransarholt, samum við að Kollaförðum hvítfýssadi allur og austanvoti. Sigldi þá Þjarni gamli
Kollbeinsson; Við leggjum epli í fjöruinn í þessum völdi, heldur fótum að fínu Þéður minni

í Bala of bínjnum hann að geyma hálffermi okkar þangað til seinna. Þá var í Bala var
 máðurbróðir Sigurðar Þjannasonar Gaultastjóra, læsni, en lítill Karl of flótti okkur, of
 etlii sést mér, gott til hans að komna, því hann vætti okkur vel, heita mjólk of kaffi.
 Þvíust of var loft í fjörðinum of var það ein hin hetkulagasta sigling, sem ég hef vitad með
 þá vörn í hleðstu, sem hetkulegust er of ágj of er nichil, enda var stöðugur, stanso-
 austur" alla leid heins.

Haimannum allir í Þollagörðum voru staddir indri í vör, en vid komnum, Anna gamla
 með sjóðleitt kaffi í komnum of óþrymim allt of sunnudu brandi of jótastöðnum. En
 sá fozundur! Einar gamli sagdi: "Þjáff er nín telt, Þjann minn, að leggja í fjörðinum
 svoa þungadur of þessari vörn. Þú hefid víst orðid að ryðja meðlu íp?" "Erei," sagdi
 Þjann, "hann Þáur minn í Bala geymir hálf hleðstuma of því en ofott."

Þú ert allt of smillingur, Þjann minn, í þessu sem oftu, of hafdu þótt þyri. En þessu
 var of orðum nún of þessu, bði í fyrri nótt of í dög." sagdi Einar gamli of kóð, hoið Þjann of
 leiddi hann heins. Koffur létli, vinnur minn, kóð mig vid hoið sér of sagdi: "Of hef of hugað til
 þín, þó minn, þessa daga, en allt hef of faid vel of betur en áhöfðist. Komdu úr má mér inn of
 leggdu þig í kinnid mitt til hvoðlsins. Þú ert syffadur of þreyttur of þarft að hoiða þig."

Eg þáði bód þessa góða vinar minn of vatnadi etlii þyt en noða morgnum. Koffur hafdi etlii
 fund að velja mig of smokrad sér í kinnid þjá mér, á þess of ég ofdi var vid það. Man of
 um hversu inddelt það var, að vatnu vid hlið þessa góða vinar minn of hugadi þó: "Svoa
 klýfur það að vera þjá þeim, sem koma heins úr oftridum. Svoa fagna vinn þeirre þeim of er
 rípi víst hvor feqvari er, vinnurinn, sem koma heins, eða þinn, sem betur í máti komnum."

Eg það var víst, að Koffur var feginn of gladder, en þú sést en of.
 Eiginlegu mittum ind Koffur hvorugur of ofnum sjó: Vid leitnum hvor að ofnum of vorum róelt saman, þó er
 of var í landi. Anna gamla gadi stundum saman að þessu of sagdi: "Hvar er hann Koffur minn? - Hvar er
 hann Jón minn? Þetta gengur allan daginn á of xl, of þeir eru etlii saman, drengurinn, of þáder gott, að
 þeim koma vel saman - etlii held of að máður ofti að þinn að þvi, en etlii stál of hvorug þeir etla að
 stíljá nu kósin: Eg held, að hann Koffur vardi að fara austur eða Jón að vera hér! Já, hoið til d'atati, þjá

blöðum þessum!"

Önnu þó er lá hafið hönnun og söngkona var hún hún besta. Kristín í Hesi, langdóttir hennar, kona Þórunnar (dauðin 26. apríl 1906), kom oft að Ballagjórdum; henni lá einnig hafið hönnun og hafið í sjálfum hafið hafið hönnun hafa saman, er herra hafa stírafið. Aldrei vissi ég þó til að þeim myndi enduroða, heldur hitti, að þó virtu hvor aðra mislita. Vorum við kaffar inni við, þó er þó vorum að hafa saman, sagði Loffur stundum við mig: "Við stórum kona út, Jón minn, þó hafa svo hafið, hún Anna og hún Kristín!" Það var sozín sozín, að ég fella allt af Jónakotlu með kaffinu, þó er Kristín í Hesi hafið; mér hafið másta þess vegna alltaf þótt vorum hana, þó aldrei minnst ég þess að hafa talað við hana. Eyðstadi þó, að hún komi sáan aftari. En svo var þó ein reyndar oftar, að ég fella þaðan bita og sozín lífi þessu hönnun og var þó við vísit oftar í skjóli Loffs vinnar minn. Anna var þetta heimili: svo gott og vottgott við alla, badi sjómenn, heimilismenn, gótt og gausandi er að gandi bar, að ég minnst þess manna að hafa þetta annað eitt, nema heimili foraldra minna, einhvern mæður minna og þógerdar í Tra-gerdi systur hennar. Jón, einn af þessum einn: komu minnar, sem ekki getur það svo neitt dýr, hafið þó manni að einhvern barni, að hafa þó ei minn. Þessu sambandi minnst ég of komu einn af þó ostendógunu minnu, Maddórn (svo var hún á allt höttu) Sigridar Birtilsdóttur, systur Magnúsar Birtilssonar gudfróðing í Kaupmannakofu og hálfsystur Stefánu systur. Þjáruvinnu. Hún átti langi henni í Kadlastöðum og var stíra eftir sínu lífi í Kadlastöðum og síðar Þryggjólfs hafið, með "Hjálpari" í Þór, Dannebruggsmannu. Þó er þó í 14. og 15. ári og átti að hafa sjómenn og háseti hún jóða manni og formanni, Sigurðar Eyjólfssonar í Kadlastöðum, bróður Páls í Tragerdi, manni þógerdar mæðursystur minna; þó er voru bróður þóttis ar, mæðursömmu Páls Þólfssonar og hálfsu Mörku Eyjólfsdóttur í Tragerdi. Maddauna Sigurðar þó er aldrei ein minni, fremur en allt þetta góða fólk. Það er samstíra sömmu lýgna minna við þó, að ég finni oft sátt til með söngum vorum, veitþýgðum veitþýgum, sem vör, húnin fullorðum, eigum svo báið með að stíra hafið annar að ofþótt ég gati eigi talist til þess lífna barna í ostendógunu minnu, var ég ekki gausalt barn þó er ég vott fyrri misstílmíngi húnin eldri og jafnvel ofþótt af þó, einhvern einn manni, er mér var samstíra í Kadlastöðum þó var þó, að ég nauð góðra manna, Maddórn Sigurðar og flíri, þó á meðal formanni minn. En hvers vegna átti ég illu að sata þó: Sömmu ofundar einn manni og þó þó, að ég hafið hafið stíra, sömmu

eins hvers efundaða manns í sveitinni, stýrði vera látinn vera jafnfrá bardi, sem hann, einu
 mínu duglegaði í bátunum. Og þó var þessi maður stöðugt gættur í heimil: foreldra mína og nauð
 þar mittiðs góðs; hann var þar oft í vinnu, enda ágjörður verkmaður, fátökur barnamaður; en á hann
 laðið á mig - en það gæði hann eins og hann hafði vit og krafta til - hefði ég átt báið með að skilja.
 Það var óþundin, sem oft kemur sér í líti fyrir þó er óþunda gæmskjá hino, sem óþundaðis er.
 Þvílíkt óþyngtar- og illþyngis lýndiseinkunnin manna er mér illa við og hefði komið.
 Þjó þó að mestu leyti í lífinu að þessu að hafa niðri við þessu þessu óþætis þáindun
 að seldu, nema lítill háttar við þessu að stúlkeidun mín, Veruhard gamla Þrissun
 Efra Seli (d. 4. febr. 1892, 60 ára að aldri) og svo hino óunnadilega hjálfa, Þjórn Kristjánsson
 bankastjóri og fylgjafasti hans, Árnir Jóhannsson (P. Árnir, sem að epli stál "J, er ég vord
 að vera samverkamaður við í Landbankannum um 6-7 ár stöð (1910-1917), en
 sem bókun fór, gátu þeir ekkert illt minni mér til þjórn, þrátt fyrir hinar alveg
 óstíljáunlega og ódýrgættu ósöfnu sína í mínum gæði. Um þetta mál (þau
 vortu regnidar tvö) má lesa í hinni svonefnda "Bláu bók", en stjórnarráðið gaf út
 og lét þessu árið 1916 og sem Þórhallur Þórnýsson Þjarnarson sagði mér: "Eg sé
 eftir þessu þessu!!" Mjög þótti hinnu epli min vort, þótt sáttlaus og ósötkun
 maður fengi upprisu áru sína og meinaðs, en svo, að hann sé eftir þessu þessu,
 sem til þess fór, að opna þessu almenningi mála vortu alla! Þóttin var gefin út í
 ríkisstofnun, seld á 1,50 einrotid og er min uppseld fyrir löngu. Þóttandi hefði þó
 "þessu þessu" fengið bókun. Þetta var min bókun landsins í þá daga.
 Þótt það sé þessi mín, að vilja ryfja upp þetta hverskjóttis mál Landbankans - þau eru
 orðin svo mörg - þó vil ég geta þess hér, að bankastjórnin hafi mig hvílegis til þess
 laus brottraustun in bankannum. Var ég þar einu á móti átti, eins og fögðun
 minn forðun; enginn á bankannum mátti tala við mig né veita mér líd, og gægi ég min
 bankaherbergjum, var bankann minn fyrir stíflað, að breiða yfir bókunum, svo ég gæti sigi
 snýtt í þess. Matar mátti ég hvengi neyða í bankannum, nema við dýr vandrússins og hafði
 ég einu alra bankamanna þvílíkt förtíndi. Hladilagt, óstíljáunlegt, illdaga!

Sjónmunstur mín voru einu hinni iuddlasti skafi. Þá minna: Sjónmunstur átti vel við mig og var sjó þó öðvælan niðr frá yfir þrjú aldur, en félagssteypurinn var svo þóður sem þess ég gat hugað mér hann. Formennirnir allir, hvar öðrum betri, flóssirí höfðaldri: Páll Gíslason Thorarson (d. 10. sept. 1894.) Þjarni í Pótu (bróðir minn) d. 24. febr. 1887) Jón Þorkelsson í Möðruvellum (af Ömmubröðri sínu Árna Friðrikssyni d. 31. mar. 1920, 67 ári að aldri) Pálmar bróðir minn, d. 24. janúar 1931, Jónnes bróðir minn, d. 12. apr. 1932, Ólafur í Stokkseyri, tunglaftaðir minn, d. 31. des. 1913, Jón Ólafsson, maður minn, kaupm. í Stokkseyri, Sigurður Eyjólfsson í Klakkaströðum, d. 15. jan. 1899, 61 ári að aldri og Lokur Þjarni Holteiusson (og Þjarni Þorsteinsson). Allir voru þessvi, formenn vöðuglegrir, höfdu manna þess vit í sjó og brimi, ástori stjórnað, fljóttastir manna í sjó, áróðrin og djarfir, en svo aðgættir um allt, búi í sjó og í landi, að líkast var þeir, að þeir athygnar hverj, bær í sjó, hvent stýr í lofti og vindblað af hvarri átt sem hann stóð. Þeir voru þeir formenn, í þess orðs berta stílningi, enda völd aldrei neitt að minnum né stípi alla þeirra formennsk- t. Högloti þeirra, glöðlyft iðniot og líðbeisandi orð, var völdur/leut og öllum.

Vorvæðis minna í Þollaþjóðum voru svo góðar, að sjá þessu þessu aldrei; mí vera, að Roffur, vinur minn, höfði átt með þau og bostan þáttinn í þess, en góðlyndi Ónna's gaurda, glöðlyndi og unkyggjuverni Ónna gaurda og svo höfðurð og hreindlyndi Þjarna gaurda Holteiussonar völdur mér allt óþessmannalegt.

Þá þótti mér gaurda að fylgjast með hátterni þessu höfðinglega hildbunda í Seltjarnarnesi, þessu Endmundar í Vesi, Þóðar í Ráðgerði, Jóni í Melshúsum, Sigurðar í Pálsta og Þunnalga í Krýsarkúsum, en þessu nýttinnir að landi, átti daga að þessum niðrum affu, iðnu góðhestum sínum ríni í Reykjavelli og sethest, einu og „þingmanni“ að bordinu í Hótel Tóland og dvöldu þar við samráður og gled- steyp - sjaldan af öðr/þessu - fráni eftir dögum. Lítt í þessu upp til þessu manna þess, og þótti mér þessu fjálsmannlegru og fjórmanulegru, enda bær hreindlyndi þessu vottu mullad, og þá rígi áður bota úr þessu, sem var bota niðil og góð, að þessu „Karlar í Hórninu“, sem niðil áttu undir sér. Og völd brátt var iðnu, að þessu voru „þessu í velli Hórninu“, sem niðil áttu undir sér.

og þetta í land". En þetta leyfi eða litlu síðan hafði Eiríkursson í Ösi 6 vinnu menn og 4 vinnu konur. Ófeigur Eiríksson (fadur Jóns Ófeigs) bjó þá einnig í Ösi; hann hafði 3 vinnu menn og 3 vinnu konur. Hjá Þóði í Þaðagandi voru 4 vinnu menn og víka-
 Karl að auki og 4 vinnu konur. Gift meðal hinna stærstu gæmdu heimila í Seljarnanes kringi var Engey og svo er ein fjöð föra sé þar um fólk niðri.
 Árið 1885 bjó Kristinn Magnússon í Engey og hafði 27 manns í heimili; ein áttán áður voru 7 fjöðubörn meðal heimilis manna Kristins. Þar bjó þá einnig (1885) Bjarni og hefir 16 manns í heimili. Alls eru þá 43 sálir manna í þessum einu bld. Þannig var og um mög ömum heimili þar í kringi, að þau voru bldi manna og yfirlit mikil málshis og trúleyst þatti mér, að stundum þessara bnda hafði þá rígi verið svo að ord vori á gæandi, samiloga engum, og svo er ein í dag, að þar eru menn bldur stöðir en jafuvel nokkur stöðir hér í landi.

Nú er þessi niðla útgæð all þar í vörum lögd ríður, svo að í stöð fleri hundada bldu, en áður lögdin frá landi út í hin listisalu nið Faxafloa, sést um naukast selvalatur fara út fyrir landsteinana. Hér er ein í minni ^{er} hin fagra og glæsilegi flota smorti og störru fjöðubla sigldi frá landi að áldnum sumudagi, eftir að flestir sjómanna og heimilis fólk þeirra hafði gengið í Kristján. Svó mátti segja, að skipi við skipi með hvítum vöðum uppi sést sigla hlíð við hlíð hér út floam; var það fagra sjón og glæsileg tilhygsum að ríga þess von, að hinir vörstu sjófarar, komu þessu alni í land og heilir í hafi.
 Nú má jafuvel mega gera híd fyrir því, að sumir sjómanna voru komu eblu ára-
 lajíd, eblu að hoga soflum né heldur að stjórna flöyi í Hvítu sjó og hvass vörri. En þar f engum að neyða afli síns við að draga langa lóð úr sjó, né þungar stjóra í falli; máti vissi og fallandi Hvítu, engum að „pala í andþöfi“ eða „berja barmingum“ stíflausu og áu hvaldar marga illþættum í seum því nið einu þad vöðum, sem stíð hafi alla þessu fyrir höfu, sem oft var erfid og þung, en hún herti man, storn í þá seigju og þoli og gjóði þá hefilogi til þess að mada andróði lífins á áðnum svíðum. „Véla manningum“ er því vafasamt afvíd í manningu fjáðarinn. Hún lætti að vísu erfíð og er von að manni

selsið eftir þeim góðum, en bara að það dragi ekki úr mati fjóðarinnar til þess að bjarga
 sér, er að þrangir, því sum má fjáð vor vanda erfirna tína, fíðilýsis-áru, jandstýðliffu og
 eld gosa, hafisa og þarinda-áru. og það sem verra er: fjár hags erfíðleika og óstjórnar
 í landi, ábyrgdarlausra og stulýðs strimmara, sem engu vilja sinna öðru en léiknum, dansi
 og stíðaferðum, og stáfullra augunguþessa erlendra fjga stefna, hímna rétturáfrudu landráða-
 manna, sem fyrir líta alla góða trú og siðgæði. Hvert atla þeir fjóðinni að fara með þessu líku
 hithalagi? Þeir vita það ekki sjálfir og hafa engu vilja til þess að stíla það að vita.
 Í hverjum er þá sála ostur minninga þeirra fólgin? Ekki í vinnuþjóðinni og því séðum
 því að þeir geti minnst neins þarflegs vorks er þeir hafi minnið sum afinu- verra að
 leika sér, hainsta allt af óðnum, en elkest of sjálfnum sér!

Þá er nú lokid þess um athugasemur mínar og osturminningum, en áður en ég stíð við
 þess, vildi ég benda á það, að hér fyrir innan 60 árum eru nærjið boin og býli í eyðilögðum,
 þ. á. m. einu, er Klapparkholt, sem var rétt fyrir sumum tínum í Baldurskaga. Þessessi
 minni hafa lagt í eyði árið 1873, en þá bjuggu þess þórtáinu Þjarnarson og málfriður
 Helga dóttir, hvort nú sj 43 ára að aldri, með vörum börnum sínum Þóreyju 10 ára og Sig-
 ríði 1 árs. Hvað hefir oridid um fólki þetta, eintrúum börnin? Og veit það ekki, en „saga ein
 frá mulidnum áðlum“, sem sj hefir ritad: „óðnum stáð, minni, mig í þáð, að jafuull
 fallnar bejarkústur eiga sína soju sem allt annad er var, en nú er hofid, þá soju, að þess
 hafi lifad endur fyrir löngu lifad góðar manuverur og þótt við líkíð hafi veid, gandu þó sítt
 til að hjálpa og lifna óðnum, sem bjarga átti þess stundinnar en þess sjálfar. Þetta
 mátti soja um fólkið, sem bjó að Klapparkolti fyrir 60 árum, en er nú hofid og gleymt.
 Þannig fer um allt of alla, sem tínaus fóim vinnur lokis að fullu á og er ekki er við því
 að soja annad er þáð: Hvað hefir ánumist? Hvar sjást of þess of þess manna sem góðurar
 hafa frodid? Óstáandi vori að enginum þess að huddast þess of þess, heldur vildi þess þess soja
 of þess, sem veid hafa gáði og nýttir manna, hvar í sínu síði.
 Lokis notkran athugasemdir og viðbatur við það sem að framan er ritad.

Þeir, sem drukknuðu með Einar Einarssyni frá Ráðagerði, voru þessir:

- Einar Einarsson bóndi í Ráðagerði 33 ár
- Jón Jónsson bóndi í Gröflla 45 --
- Loffur Loffsson vinnum. í Bollagördum (~~frá Hvammkoti~~) 26 --
- Magnús Halldórsson -- Nýja Gd 27 --
- Þorkell Eyjólfsson -- Ráðagerði 25 --
- og Þórunn Þórdarsen -- s. Gd 24 --

Leo Halldórsson frá Hvammkoti, faðir Órnu Leopoldium, drukknaði 26. Okt. 1869.

Árið 1870 er Einar Kjartansson salinn 50 ára og þó óvrisfoddur um 1820.

Anna Jónsdóttir 41 árs -- -- fodd um 1829.

Þjanni Kolbeinsson 35 -- -- foddur um 1835.

Loffur, vinnur minn, var föddur 13. Október 1870; hann tók úd af fjúrtíu ári hér í Faxa-
flói 5. apríl 1906 og drukknaði, þó ein dagur áður en maunstaðinn niðla" var 7. apr. fr. á
það má þó segja að hann hefði lent í maunstaðann niðla", þó að hann var mikill
maunstaði, sá hann maunvotta hans og niðla kafiteila.kona hans, Púdrin var yngri
kornu Jóns í Heimastöng, og átti þau einn son, Jóhannas, verjshmanninn hér í Goum.

Loffur var ágætur söngmaður með fagra og fjölda söngvæðla, eins og hann átti kyn til. Hann var meðlimur
í söngfélagi því, er í stofuadi góðfjórnaði meðal fjórum ári strax eftir kornu minna hringd og átti
Loffur frumvæðid að myndum félagsins og þess, að í lokist stjórni þess í heitum.

Púdrin Einarsson í Utesí var góður vinnur minn, gláður í leumi og brottur alls fagnadar; hann
drukknaði í líid hringd norðurundan Vatnslýsuströnd 26. apríl 1906, þráu viðum sáðar en
Loffur; með Púdrumendi fört og vélstjóri hans, Ólafur Ólafsson, faðir konu Anna Þérunnar
Loffur, spúilögur maður nið og hugd'arfur. Þegar hann var í Kili, stjórni þorkell; Magnússyni
(drukknaður 4. des. 1899, 33 ára) varst í bringardinum í Hóttseggvassundi, var Ólafur einn eftir á
Kjótunum og var fölsýnt um að maun gótu bjargd hann; hann var lölogur þráu á Kili um að
þvíða löðinnar úr stímsklóðum og sagði hann þá við björgvann manna: "Kornid ekki af

mitti mér, þetta. Það er svo harkulegt fyrir gáttum svona margi; ég er ein og er að ná
 lóðinni er hófsumum á mér; það náid ekki í mig fyr en það er búið og þú stulid þú
 reyna að ná í mig, þetta, ef þú getid!" Hólið hóseini í þessum stad!
 Davíð Sigurðsson ("Dabbi í Chesi") var frændi máðurinn í skólinum, með þeim Gudmundi
 og Ólafi og konu þá hanna af. Skýid vildi til í norðan stóruiddri.

Hér er konnin blekkstetta í bréfið. En það að stílla svo, að ég hef "lathad bréfið með sorgar-
 kappi". Blekkstettan varð á vilja míns, og mið og vera að hún eigi að sjna það, að sum leyri
 mér sorg í bréfi, er ég minnst húnu hofum vinnu mína, þótt langt sé um líd og ég eigi ^{þessi} minnst
 á minni fyr en mér. Blessað sé minning þessu allra!

Reykjavík, 24. Október 1938.

[Handwritten signature]